

กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของประเทศสมาชิกอาเซียน: ประเทศมาเลเซีย*

ลัฐกา เนตรทัศน์**

บทนำ

สิทธิในความเป็นส่วนตัว (The Right to Privacy) เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่สำคัญของมนุษย์จึงได้มีการรับรองไว้ในตราสารระหว่างประเทศหลายฉบับ เช่น ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights) ข้อ ๑๒^๑ กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights) ข้อ ๑๗^๒ เป็นต้น ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการวางรากฐานด้านสิทธิมนุษยชนในระดับสากลและสร้างแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการเคารพหลักสิทธิมนุษยชนให้กับนานาอารยประเทศ ซึ่งในระดับภูมิภาคอาเซียนได้มีการจัดทำตราสารระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน ได้แก่ ปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (ASEAN Human Rights Declaration) โดยข้อ ๒๑ ได้บัญญัติคุ้มครองสิทธิในความเป็นส่วนตัวด้วยเช่นกัน^๓ ซึ่งสะท้อนถึงเจตนารมณ์ของอาเซียนในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน และเป็นการรักษามาตรฐานสิทธิมนุษยชนตามหลักสากลอีกด้วย

สิทธิเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล (The Right to the Personal Information) ถือเป็นสิทธิในความเป็นส่วนตัวประการหนึ่งที่ข้อมูลดังกล่าวสามารถแสดงหรือบ่งชี้ได้ถึงตัวบุคคล และเนื่องด้วยความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศและระบบสื่อสารที่ทำให้การเก็บรวบรวม การใช้ และการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลสามารถทำได้โดยง่าย ซึ่งหากมีการนำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้โดยไม่ได้รับความยินยอมย่อมก่อให้เกิดความเสียหายต่อสิทธิในความเป็นส่วนตัวของเจ้าของข้อมูล ดังนั้น จึงต้องมีการใช้มาตรการทางกฎหมายเพื่อควบคุมและกำกับดูแลการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อมิให้เกิดการละเมิดสิทธิในความเป็นส่วนตัวของเจ้าของข้อมูล ซึ่งเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๑ สหภาพยุโรปได้ประกาศบังคับใช้ระเบียบการ

* บทความนี้เผยแพร่เมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๒ และแก้ไขเพิ่มเติมเมื่อวันที่ ๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๓

** บุคลากรจัดทำฐานข้อมูลกฎหมาย ฝ่ายอาเซียนและกิจการต่างประเทศ กองกฎหมายต่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^๑ Article 12

No one shall be subjected to arbitrary interference with his privacy, family, home or correspondence, nor to attacks upon his honour and reputation. Everyone has the right to the protection of the law against such interference or attacks.

^๒ Article 17

1. No one shall be subjected to arbitrary or unlawful interference with his privacy, family, home or correspondence, nor to unlawful attacks on his honour and reputation.

^๓ 21. Every person has the right to be free from arbitrary interference with his or her privacy, family, home or correspondence including personal data, or to attacks upon that person's honour and reputation. Every person has the right to the protection of the law against such interference or attacks.

คุ้มครองข้อมูลทั่วไป (General Data Protection Regulation: GDPR)^๔ เป็นหลักการที่ได้ปรับปรุงแก้ไขให้มีความครอบคลุมและปลอดภัยต่อการจัดเก็บ การรักษา และการใช้ข้อมูลส่วนบุคคล ทั้งนี้ การบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับความสำคัญของการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลให้กับประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก และนับเป็นต้นแบบในการสร้างมาตรฐานการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล^๕

ในส่วนของอาเซียนได้มีการจัดทำกรอบการดำเนินงานว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (Framework On Personal Data Protection) อันเป็นการวางหลักการเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน นอกจากนี้ ได้จัดทำความตกลงอาเซียนด้านพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (ASEAN Agreement on Electronic Commerce) เพื่ออำนวยความสะดวกในการทำธุรกรรมพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ข้ามพรมแดนในอาเซียน ดังนั้น กฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของประเทศสมาชิกอาเซียน จึงมีความสำคัญต่อการทำธุรกรรมพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์เพื่อมิให้เป็นอุปสรรคต่อการถ่ายโอนข้อมูลข้ามพรมแดนภายในภูมิภาค กฎหมายและข้อบังคับเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของประเทศสมาชิกอาเซียนจึงควรที่จะต้องสอดคล้องหรือมีมาตรฐานเดียวกัน และเพื่อเป็นการนำเสนอข้อมูลกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของประเทศสมาชิกอาเซียน บทความฉบับนี้จึงจะศึกษาเกี่ยวกับสาระสำคัญของกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของประเทศมาเลเซีย เพื่อเป็นตัวอย่างข้อมูลกฎหมายในการเปรียบเทียบกับประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นต่อไป

สาระสำคัญของกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของมาเลเซีย

รัฐบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (Personal Data Protection Act 2010)^๖ ของมาเลเซียได้มีการประกาศลงในราชกิจจานุเบกษาและมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๖^๗ ซึ่งมาเลเซียถือเป็น

^๔ มีผลบังคับใช้อย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ ดูระเบียบฉบับเต็มได้ที่ <https://gdpr.info.eu/>

^๕ Ernst & Young LLP. (2018). *General Data Protection Regulation (GDPR): The paradigm shift in privacy*. London: Ernst & Young LLP. Retrieved from [https://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/ey-gdpr-aug-2018/\\$File/ey-gdpr-aug-2018.pdf](https://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/ey-gdpr-aug-2018/$File/ey-gdpr-aug-2018.pdf)

^๖ ดูกฎหมายฉบับเต็มได้ที่ <http://www.agc.gov.my/agcportal/uploads/files/Publications/LOM/EN/Act%20709%2014%206%202016.pdf>

^๗ การบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวล่าช้าไปจากที่กำหนดไว้ในวันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๖ เนื่องจากกระบวนการภายใน ทั้งนี้ รัฐบัญญัติดังกล่าวได้มีการยกร่างขึ้นเป็นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๔ และมีการคาดการณ์ว่าจะสามารถบังคับใช้อย่างเป็นทางการได้ในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ (อ้างอิงจาก: Chi, M. (2013, November 15). *Data protection act gazetted, effective today*. Retrieved September 13, 2019, from MalayMail: <https://www.malaymail.com/news/malaysia/2013/11/15/data-protection-act-gazetted-effective-today/563003>)

ประเทศแรกในอาเซียนที่ได้มีการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในภูมิภาค^{๘๘} กฎหมายดังกล่าวมีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคในส่วนของข้อมูลส่วนบุคคล โดยกำหนดกฎ และหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลที่ใช้ในการทำธุรกรรมพาณิชย์ ซึ่งได้รับการจัดเก็บไว้ โดยบริษัทหรือองค์กร ทั้งนี้ การเก็บรักษาและการดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องมีการแจ้งต่อ เจ้าของข้อมูลและได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลนั้นก่อน และโดยหลักกฎหมายดังกล่าวจะใช้บังคับ เฉพาะกับบุคคลที่ดำเนินการ ควบคุม หรือมีอำนาจดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลในการทำธุรกรรม พาณิชย์ และบุคคลอื่น ๆ ตามอนุมาตรา (๒) - (๔) แต่จะไม่ใช้บังคับกับรัฐบาลและหน่วยงานส่วนท้องถิ่น ของรัฐ รวมถึงบุคคลที่ดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลนอกมาเลเซีย เว้นแต่ข้อมูลส่วนบุคคลนั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะดำเนินการต่อในประเทศมาเลเซีย^{๘๙}

คำว่า ข้อมูลส่วนบุคคล (personal data) หมายถึง ข้อมูลใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำธุรกรรม เชิงพาณิชย์ ซึ่งการประมวลผลทั้งหมดหรือบางส่วนทำด้วยวิธีการดำเนินการของอุปกรณ์อัตโนมัติ เพื่อตอบสนองต่อคำสั่งตามวัตถุประสงค์นั้น ๆ หรือข้อมูลที่ได้มีการบันทึกไว้ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน โดยใช้อุปกรณ์หรือวิธีการดังกล่าว และหมายความรวมถึงข้อมูลที่ได้มีการบันทึกไว้เป็นส่วนหนึ่งของระบบ การจัดเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ซึ่งข้อมูลนั้นเกี่ยวข้องกับเจ้าของข้อมูลไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อม และข้อมูลอื่น ๆ ที่อยู่ในความครอบครองของผู้ใช้ข้อมูล รวมถึงข้อมูลส่วนบุคคลที่มีความละเอียดอ่อน และการแสดง ความคิดเห็นของเจ้าของข้อมูล แต่ไม่รวมถึงข้อมูลที่มีการประมวลผลเพื่อวัตถุประสงค์ในการรายงานเครดิต ของภาคธุรกิจที่ดำเนินการโดยหน่วยงานรายงานข้อมูลเครดิตภายใต้รัฐบัญญัติว่าด้วยหน่วยงานรายงานข้อมูล เครดิต พ.ศ. ๒๕๕๓ (Reporting Agencies Act 2010) ส่วนข้อมูลส่วนบุคคลที่มีความอ่อนไหว (sensitive personal data) หมายถึง ข้อมูลส่วนบุคคลใด ๆ ที่ประกอบด้วยข้อมูลทางกายภาพหรือเกี่ยวกับสุขภาพ หรือความคิดเห็นทางการเมือง ศาสนา ความเชื่อทางศาสนาหรือความเชื่ออื่น ๆ^{๙๐}

สำหรับการประมวลผลข้อมูลหรือการดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ใช้ข้อมูล (data user)^{๙๑} จะต้องปฏิบัติตามหลักการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (Personal Data Protection Principles) ๗ ประการ ดังนี้

๑. หลักการทั่วไป (General Principle)
๒. หลักการแจ้งต่อเจ้าของข้อมูลและการเลือกใช้ข้อมูล (Notice and Choice Principle)
๓. หลักการเปิดเผยข้อมูล (The Disclosure Principle)
๔. หลักการด้านความปลอดภัย (Security Principle)
๕. หลักการเก็บรักษาข้อมูล (Retention Principle)
๖. หลักการเรื่องความสมบูรณ์ของข้อมูล (Data Integrity Principle)

^{๘๘} Shahwahid, F. M., & Miskam, S. (2014). *Personal Data Protection Act 2010: Taking the first steps towards compliance*. Selangor: International Islamic University College Selangor.

^{๘๙} มาตรา ๓ แห่งรัฐบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลมาเลเซีย

^{๙๐} มาตรา ๔ แห่งรัฐบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลมาเลเซีย

^{๙๑} หมายถึง บุคคลไม่ว่าจะเป็นบุคคลคนเดียวหรือคณะบุคคล ซึ่งทำการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลใด ๆ หรือ สามารถควบคุมหรือมีอำนาจประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล แต่ไม่รวมถึงผู้ประมวลผล (data processor) (มาตรา ๒)

๗. หลักการเข้าถึงข้อมูล (Access Principle)

ภายบทบัญญัติทั่วไป (มาตรา ๕) กำหนดว่า ผู้ใช้ข้อมูลใดฝ่าฝืนหลักการทั่วไปของการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลจะถือว่ากระทำความผิดมีโทษปรับไม่เกินสามแสนริงกิตหรือจำคุกไม่เกินสองปี หรือทั้งจำทั้งปรับ^{๑๒}

หลักการทั่วไป (General Principle) ของการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล มาตรา ๖ กำหนดให้ผู้ใช้ข้อมูลไม่สามารถประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลหากไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูล เว้นแต่เป็นกรณีที่จำเป็น เช่น การประมวลผลเพื่อการทำสัญญาซึ่งเจ้าของข้อมูลเป็นคู่สัญญาฝ่ายหนึ่ง หรือเพื่อเป็นการคุ้มครองผลประโยชน์ของเจ้าของข้อมูล หรือเป็นไปเพื่อการดำเนินกระบวนการยุติธรรม เป็นต้น สำหรับกรณีการประมวลผลข้อมูลที่มีความละเอียดอ่อนมาตรา ๔๐ ของรัฐธรรมนูญคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล กำหนดไว้ว่าผู้ใช้ข้อมูลจะไม่สามารถประมวลผลข้อมูลที่มีความละเอียดอ่อนได้ เว้นแต่การกระทำนั้นจะเข้าเงื่อนไขตามที่กฎหมายกำหนด เช่น เจ้าของข้อมูลให้ความยินยอมโดยชัดแจ้งในการประมวลผลข้อมูลนั้น การประมวลผลข้อมูลกระทำเพื่อความจำเป็นเพื่อวัตถุประสงค์ในการใช้หรือปฏิบัติตามสิทธิหรือพันธกรณีที่กำหนดโดยกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจ้างงาน การประมวลผลข้อมูลนั้นเป็นไปเพื่อคุ้มครองผลประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลหรือบุคคลอื่นในกรณีที่เจ้าของข้อมูลไม่สามารถให้ความยินยอมได้ หรือการประมวลผลข้อมูลที่มีความละเอียดอ่อนนั้นเพื่อวัตถุประสงค์ทางการแพทย์และการประมวลผลนั้นดำเนินการโดยผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์ เป็นต้น

ในส่วนของหลักการแจ้งและการเลือกใช้ข้อมูลส่วนบุคคล (Notice and Choice Principle) กำหนดหลักเกณฑ์สำหรับการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลให้ผู้ใช้ข้อมูลจะต้องแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรต่อเจ้าของข้อมูลที่จะทำการประมวลผลโดยผู้ใช้ข้อมูลหรือในนามของผู้ใช้ข้อมูล และจะต้องมีคำอธิบายเกี่ยวกับการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลด้วยการประมวลผลข้อมูลนั้นเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ในการใช้ข้อมูลส่วนบุคคลหรือเพื่อจะถูกรวบรวมและประมวลผลต่อไป นอกจากนี้ ต้องแจ้งข้อมูลที่ผู้ใช้ข้อมูลใช้เป็นแหล่งที่มาของข้อมูลส่วนบุคคลนั้น กำหนดให้ผู้ใช้ข้อมูลจะต้องแจ้งสิทธิของเจ้าของข้อมูลในการร้องขอเพื่อการเข้าถึงข้อมูลและการแก้ไขข้อมูลส่วนบุคคลของตนด้วย โดยผู้ใช้ข้อมูลมีหน้าที่จะต้องแจ้งต่อเจ้าของข้อมูลโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะสามารถกระทำได้^{๑๓}

หลักการเปิดเผยข้อมูล (The Disclosure Principle) ภายใต้บทบัญญัติมาตรา ๓๙ ห้ามมิให้มีการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล โดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลเพื่อวัตถุประสงค์อื่นใดนอกจากวัตถุประสงค์ในการรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลนั้นหรือวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวข้อง โดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูล และห้ามมิให้มีการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลแก่บุคคลอื่นใดนอกจากบุคคลตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๗ (๑)(จ) ว่าด้วยเรื่องหลักการแจ้งต่อเจ้าของข้อมูล^{๑๔}

หลักการด้านความปลอดภัย (Security Principle) กำหนดให้ผู้ใช้ข้อมูลจะต้องปฏิบัติตามขั้นตอนเพื่อปกป้องข้อมูลส่วนบุคคลจากการสูญหาย การใช้ข้อมูลในทางที่มีขอบด้วยกฎหมาย การปลอมแปลงข้อมูล

^{๑๒} มาตรา ๕ (๒) แห่งรัฐธรรมนูญคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

^{๑๓} มาตรา ๗ แห่งรัฐธรรมนูญคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

^{๑๔} มาตรา ๘ แห่งรัฐธรรมนูญคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

การเข้าถึงหรือการเปิดเผยโดยไม่ได้รับอนุญาต การเปลี่ยนแปลงหรือการทำลายข้อมูลส่วนบุคคล โดยจะต้องคำนึงถึง

(๑) ลักษณะของข้อมูลส่วนบุคคลและความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากการสูญหาย การใช้ข้อมูลในทางที่มีขอบข่ายกฎหมาย การปลอมแปลงข้อมูล การเข้าถึงหรือการเปิดเผยโดยไม่ได้รับอนุญาต การเปลี่ยนแปลงหรือการทำลายข้อมูลส่วนบุคคล

(๒) แหล่งจัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคล

(๓) มาตรการรักษาความปลอดภัยที่ใช้กับอุปกรณ์สำหรับจัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคล

(๔) มาตรการที่ใช้ดำเนินการเพื่อรับรองความน่าเชื่อถือ ความถูกต้อง ความสามารถของบุคคลในการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคล

(๕) มาตรการที่ใช้ดำเนินการเพื่อรับรองความปลอดภัยในการถ่ายโอนข้อมูลส่วนบุคคล

ในกรณีที่การประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการโดยผู้ประมวลผลข้อมูล (data processor)^{๑๕} ผู้ใช้ข้อมูลจะต้องให้การรับรองว่าผู้ประมวลผลข้อมูลจะต้องจัดให้มีมาตรการรักษาความปลอดภัยทางเทคนิคและมาตรการรักษาความปลอดภัยขององค์กรที่ควบคุมการประมวลผล รวมถึงจะมีการใช้ขั้นตอนในการเก็บรักษาข้อมูลที่เหมาะสม^{๑๖}

หลักการรักษาข้อมูล (Retention Principle) ในการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องไม่มีการเก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคลนั้นไว้โดยไม่จำเป็น ข้อมูลส่วนบุคคลที่ประมวลผลเพื่อวัตถุประสงค์ใด ๆ เมื่อบรรลุวัตถุประสงค์นั้นแล้วจะไม่ถูกเก็บไว้นานเกินความจำเป็น และเป็นหน้าที่ของผู้ใช้ข้อมูลในการดำเนินการตามขั้นตอนที่เหมาะสมเพื่อรับรองว่าข้อมูลส่วนบุคคลทั้งหมดจะถูกทำลายหรือถูกลบอย่างถาวร หากไม่จำเป็นสำหรับการประมวลผลอีกต่อไป^{๑๗}

หลักการเรื่องความสมบูรณ์ของข้อมูล (Data Integrity Principle) ผู้ใช้ข้อมูลจะต้องดำเนินการอย่างเหมาะสมเพื่อรับรองว่าข้อมูลส่วนบุคคลนั้นถูกต้อง สมบูรณ์ และมีการปรับปรุงให้เป็นปัจจุบัน โดยต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์ในการใช้ข้อมูลเป็นสำคัญ^{๑๘}

หลักการเข้าถึงข้อมูล (Access Principle) เจ้าของข้อมูลจะต้องได้รับการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลที่จัดเก็บโดยผู้ใช้ข้อมูล และสามารถแก้ไขข้อมูลส่วนบุคคลได้ในกรณีที่ข้อมูลส่วนบุคคลนั้นไม่ถูกต้องสมบูรณ์หรือไม่ได้มีการปรับปรุงให้เป็นปัจจุบัน เว้นแต่ในกรณีที่การขอเข้าถึงข้อมูลถูกปฏิเสธตามกฎหมายนี้^{๑๙}

นอกจากนี้ ได้มีการตั้งคณะกรรมการขึ้นเพื่อทำหน้าที่ดำเนินการและบังคับใช้กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล โดยมีอำนาจและหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในหมวด ๔ เช่น หน้าที่ในการสนับสนุนและส่งเสริมหน่วยงานหรือองค์กรที่เป็นตัวแทนของผู้ใช้ข้อมูล เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการปฏิบัติตามประมวล

^{๑๕} หมายถึง บุคคลใด ๆ นอกเหนือจากพนักงานของ ผู้ใช้ข้อมูล (data user) ที่ทำการประมวลผลหรือดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลในนามของผู้ใช้ข้อมูล และไม่ได้ทำการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลนั้นเพื่อจุดประสงค์ของตนเอง

^{๑๖} มาตรา ๙ แห่งรัฐธรรมนูญคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

^{๑๗} มาตรา ๑๐ แห่งรัฐธรรมนูญคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

^{๑๘} มาตรา ๑๑ แห่งรัฐธรรมนูญคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

^{๑๙} มาตรา ๑๒ แห่งรัฐธรรมนูญคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

หลักการปฏิบัติ (Code of Practice) และเผยแพร่แนวทางปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายดังกล่าว ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อการปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามกฎหมายนี้ เป็นต้น

บทสรุป

รัฐบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๕๖ เป็นกฎหมายสำคัญที่ประเทศไทยเลือกใช้เพื่อควบคุมการเก็บรวบรวม เก็บรักษาและการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่ได้จากการทำธุรกรรมเชิงพาณิชย์ โดยกฎหมายดังกล่าวได้มีการให้คำจำกัดความของข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูลที่มีความละเอียดอ่อนไว้ โดยละเอียดในส่วนของการดำเนินการหรือการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลโดยผู้ใช้ข้อมูลหรือผู้ประมวลผล ข้อมูลกำหนดให้ต้องปฏิบัติตามหลักการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล โดยกำหนดหลักการไว้ทั้งหมด ๗ ประการ ได้แก่ ๑) หลักการทั่วไป ๒) หลักการแจ้งต่อเจ้าของข้อมูลและการเลือกใช้ข้อมูล ๓) หลักการเปิดเผยข้อมูล ๔) หลักการด้านความปลอดภัย ๕) หลักการเก็บรักษาข้อมูล ๖) หลักเรื่องความสมบูรณ์ของข้อมูล และ ๗) หลักการเข้าถึงข้อมูล ซึ่งโดยสรุปแล้วหลักแต่ละประการได้กำหนดให้การเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องชอบด้วยกฎหมายและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ รวมถึงจะต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลก่อนเสมอ

อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาสาระสำคัญของกฎหมายดังกล่าวแล้วพบว่า การบังคับใช้กฎหมายยังมุ่งเน้นเฉพาะการทำธุรกรรมในเชิงพาณิชย์และมุ่งควบคุมการใช้และการเก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคล โดยองค์กรเอกชนเท่านั้น เพราะกฎหมายดังกล่าวไม่บังคับใช้กับการกระทำของรัฐ ดังนั้น หากเป็นข้อมูลส่วนบุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องกับการทำธุรกรรมเชิงพาณิชย์และถูกจัดเก็บโดยรัฐบาลย่อมไม่อยู่ภายใต้กฎหมายดังกล่าว